

Meditatief moment 8 september 2020 door ds. Jan Eikelboom

Welkom

Aansteken van de kaars

*Licht, ontloken aan het donker,
Licht, gebroken uit de steen,
Licht, waarachtig levensteken
Werp uw waarheid om ons heen.*

Muziek: Lied 686 gezongen door Margriet Wagner

Gedicht: Hoop is dat ding met veertjes *Emily Dickinson*

Hoop is dat ding met veertjes
Dat neerstrijkt in de ziel
Er wijsjes zonder woorden zingt
En nooit valt hij er stil

Hoe hard de wind ook waaien zal
Hoe hevig ook de storm
Hij die zovelen warmte biedt
Dat vogeltje houdt vol

Het klonk zelfs in het koudste land
En in het verste oord
Toch vroeg het mij in grote nood
Nog nooit om kruimels brood

Overdenking

Het is onzekerheid troef tijdens de coronacrisis. En we weten daar niet goed of zelf helemaal geen raad mee. Welke kant gaat het op? Waarop moeten we ons instellen? Dat raakt ons heel persoonlijk? Kunnen we onze verjaardag over een paar maanden wel vieren met heel onze familie? Hoe zeker ben ik van mijn baan? Kan ik wel met mijn klachten naar de dokter gaan? Tot voor kort hadden we daar geen twijfel over, maar nu is er niets meer zeker. Wanneer kunnen we elkaar weer spontaan omhelzen en komt er een einde aan dat nieuwe normaal dat maar niet normaal wil worden? We weten het niet, niemand weet het. Ook de deskundigen zijn het niet met elkaar eens. Op televisie is er altijd wel weer een deskundige die twijfel weet te zaaien aan de conclusies van de ander. We weten dus niet waar we aan toe zijn. Die onzekerheid bezorgt ons stress, we liggen er wakker van, ons lontje wordt korter, we raken gauwer geïrriteerd. Spanningen in de samenleving nemen toe. Onzekerheid is iets waar we heel slecht tegen kunnen. Liever de zekerheid die een slecht nieuws gesprek biedt, dan de twijfel of we nog beter worden. Ik heb al dikwijls ervaren, dat de zekerheid dat een ziekte ongeneeslijk is, mensen kan opluchten. Men weet dan in elk geval waar men aan toe is.

Ik heb de overtuiging dat de onzekerheid van de coronacrisis onze fundamentele kwetsbaarheid aan het licht brengt. Zoveel in onze wereld is onzeker geworden. We hebben de controle verloren. En op die controle waren onze zekerheden gebaseerd. De economie vertoonde constante groei en na een crisis volgde snel herstel. We dachten altijd dat onze kinderen het beter zouden krijgen dan wij zelf. Hogere opleiding, meer inkomen. We wilden graag geloven dat de vrede, die we al decennia lang in Europa meemaken, blijvend zou zijn en hebben moeite te geloven in de kwaadaardigheid en de nietsontziende machtswellust van politieke leiders. We willen graag geloven dat de meeste mensen deugen, maar we kunnen er niet omheen, dat velen de waarheid geweld aandoen en bewust haat zaaien. De wereld is vandaag veel onveiliger geworden en dan heb ik nog niets gezegd over de dreigingen van klimaatverandering.

Hoe houden we ons staande, kwetsbaar als we zijn, in deze wereld waarin de enige zekerheid lijkt te zijn, dat alles onzeker is. Tegen die achtergrond lees ik dat subtiele gedicht van Emily Dickinson over de hoop. Hoop als een bolletje veren, een vogeltje dat neerstrijkt in de ziel. Hoop doet leven, zeggen we. Maar die hoop kunnen we niet ontlenen aan de feiten van de werkelijkheid. Hoop is bijna het tegendeel van wat we kunnen verwachten op grond van die feiten. De feiten lijken evenvele aanknopingspunten voor onze diepste angsten. Maar schrijft Paulus al: Hoop die gezien wordt, is geen hoop. Hoe zouden we hopen op wat we al zien? We staan nog met lege handen, maar die handen zijn wel geopend. Hoop is een perspectief scheppen waar dat niet is. Dat vogeltje van de hoop, dat zich nestelt in onze ziel, is even kwetsbaar als we zelf zijn. Het heeft vaak geen woorden, maar het verstomt niet. Het zingt een wijsje zonder woorden. Ik denk onwillekeurig aan die woorden van Paulus die we straks lezen over de Geest die in ons pleit met woordloze zuchten. Zij geeft uiting aan het verlangen dat in ons leeft en dat we niet willen opgeven. Het is het laatste protest tegen een cynisme dat zich neerlegt bij de dode feiten. Het is een verlangen dat weet van onze kwetsbaarheid, maar ook gelooft dat in onze zwakheid kracht te vinden is en dat daarom die zwakheid niet ontkent. In de crisis kan nieuw leven geboren worden. Gods kracht wordt in zwakheid openbaar. Waar we onze kwetsbaarheid erkennen, opent ons bestaan zich naar Gods Geest toe, putten we hoop niet uit eigen kracht, maar uit overgave en vertrouwen. Mooi verwoord door Henriëtte Roland Holst:

De zachte krachten zullen zeker winnen
in 't eind -- dit hoor ik als een innig fluïstren
in mij: zoo 't zweeg zou alle licht verduïstren
alle warmte zou verstarren van binnen.

Mooi hè. Van dat innig fluïstren, dat woordloze zuchten van de Geest, van dat wijsje zonder woorden, dat het vogeltje in ons zingt, hangt onze warmte af. De cynicus is koud in zijn onverschilligheid, maar wie hoop heeft, straalt warmte uit. Het is het verschil tussen dood en leven. De Geest des Heren heeft een nieuw begin gemaakt, opdat ons leven nooit in weer en wind bezwijkt.

Het vogeltje blijft in ons zingen, het valt nooit stil. Wij zijn het niet, die het laten zingen. We hoeven het niet te voeden. Het vraagt zelfs in het koudste land niet om brood. Het blijft in ons zingen, en dat lied draagt ons, blaast de hoop in ons aan, wakkert het vuur aan als het dreigt te doven, vervult ons met verlangen, dat we nooit willen opgeven, met warmte en met liefde en met volharding die blijft hopen op wat we nog niet zien.

Lezing Romeinen 8,24-26

24 In deze hoop zijn we gered. Als we echter nu al zouden zien waarop we hopen, zou het geen hoop meer zijn. Wie hoopt er nog op wat hij al kan zien?

25 Maar als wij hopen op wat nog niet zichtbaar is, blijven we in afwachting daarvan volharden.

26 De Geest helpt ons in onze zwakheid; wij weten immers niet wat we in ons gebed tegen God moeten zeggen, maar de Geest zelf pleit voor ons met woordloze zuchten.

27 God, die ons doorgrondt, weet wat de Geest wil zeggen. Hij weet dat de Geest volgens zijn wil pleit voor allen die hem toebehoren.

Pianomuziek: Jean Sibelius Impromptu in B Minor op.5/5 gespeeld door Leif Ove Andsnes (track 1)

Gebeden

Muziek: Lied 691 gezongen door Margriet Wagner

Zegen van St.Patrick

Dat je vertrouwen ondervindt
Op de weg die voor ligt,
Dat je openstaat
Voor alle door God gezonden signalen,
en dat je altijd zult weten
dat Gods vrede zeer nabij is.
Want God zegt:
ik ben vóór jullie
om je de weg te wijzen.
Ik ben naast je
om je voor gevaren te behoeden
en je in mijn armen te sluiten.
Ik ben onder jullie
om je op te richten
als je valt en blijft liggen.
Ik ben in jullie
Om je met vreugde te vervullen